

Stanovisko k SPRÁVE o výsledku kontroly č. 1/2016

(podľa § 22 zákona č. 357/2015 Z. z o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

vykonanej v súlade s Plánom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Sklabiňa na obdobie I. polroka 2016, ktorý bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Sklabiňi č. 10/20/11/2015 dňa 25.11.2015.

V dňoch: 27.1.2016 – 20.4.2016 za kontrolované obdobie 1-12/2015 bola hlavnou kontrolórkou obce Sklabiňa vykonaná kontrola poskytovania a vyúčtovania dotácii poskytnutých z rozpočtu obce za rok 2015. Kontrola bola iniciovaná starostom obce a to na základe zistení pri audite a pri rozporných podkladoch a stanovisk prijímateľov finančných zdrojov, ktoré evokovali potrebu kontroly správnosti a oprávnenosti využívania zdrojov obce v súlade s rozpočtovými pravidlami obce, zákonom o účtovníctve v samospráve a aj na základe účtovných a číselných nedostatkov.

Obecný úrad a starosta obce majú za to, že obec má zo zákona právo a povinnosť kontrolovať obsah, výšku a účel použitia poskytnutých finančných prostriedkov a to na základe rozpočtu v súlade so zabezpečením riadnej finančnej kontroly. Zistené nedostatky potvrdili benevolenciu najmä v minulom volebnom období a súčasná kontrola preukázala, že dochádzalo k porušovaniu zákona a predpisov pre využívanie zdrojov obce občianskymi združeniami Hradečnica a futbalový klub TJ Družstevník Sklabiňa. Obe občianske združenia akosi automaticky vychádzali z toho, že obec im pravidelne poskytne zdroje a že preukazovanie spotreby zdrojov bude aj naďalej iba formálnou záležitosťou.

Obec v roku 2015 z nedostatku času, chýbajúcich VZN a smerníc a najmä z výpadku účtovníčky na cca 3 mesiace sa kontrola neuskutočnila a k poskytnutiu dotácií v záujme podpory kultúry a športu sa pristúpilo zo strany obce automaticky v zmysle rozpočtu obce na rok 2015, ktorý bol schválený predchádzajúcim zastupiteľstvom 12. 12. 2014.

Obec v súlade s odporúčaniami audítora a hlavne v zmysle výsledkov hospodárenia obce z predchádzajúceho obdobia vrátane nedostatkov v účtovníctve pristupovala veľmi opatrne pri akceptovaní žiadosti o dotácie a následne ich poskytla len v súlade so schválenou kapitolou v rozpočte obce na rok 2015, ktorý ešte schválilo predchádzajúce zastupiteľstvo 12. 12. 2014. V zmysle skúsenosti, že účtovníctvo obce nebolo správne vedené a že chýbali aj validné a relevantné účtovné vyhotovenia a vyhodnotenia narábania so zdrojmi obce na strane žiadateľov, obec zvolila preventívne úsporné opatrenia. Predchádzajúci starosta a kontrolór podľa informácií nikdy neprevádzal kontrolu disponovania obecnými zdrojmi a preto tu neexistoval ani právny a ani účtovný mostík na spätnú kontrolu. Obec však pre rozvoj kultúry a športu poskytla predmetné zdroje s tým, že v priebehu budúceho roka a najmä po prevedení auditu a schválení rozpočtu a záverečného účtu bude akceptovať žiadosti o dotácia v rámci plnenia už len na bez výsledkov kontroly, kde ide o to, aby obec mohla a mal právo kontroly na tú časť zdrojov, ktorú poskytuje v zmysle platných zákonov.

Obec nemohla vykonať predbežnú finančnú kontrolu, lebo jej neboli riadne predložené účtovné podklady za predchádzajúce obdobie v rozčlenení dispozície zdrojov za obec a ostatné pre prijímateľa dotácie. Ide o to, že tzv. občianske združenia majú určitú voľnosť pri vedení účtovníctva a to aj z pohľadu preukaznosti v účtovníctve a predložené podklady neboli diferencované tak, aby sa dala vykonať predbežná finančná kontrola zo strany obce. Danú účtovnú náležitosť pre poskytovanie dotácií je potrebné ošetriť finančnou smernicou pre obec pri poskytovaní dotácií,

ktoré budú zahrnuté do rozpočtu obce a následne poskytnuté prijímateľovi len vtedy, ak prijímateľ dotácie riadne predloží obci a hlavnej kontrolórke obce k žiadosti o dotáciu účtovné výkazníctvo o čerpaní zdrojov obce. V prípade, že takto žiadateľ o dotáciu z rozpočtu obce neurobí, obec mu neposkytne zdroje na činnosť v zmysle rozpočtu, s tým že nie je možné poskytnúť dotáciu vyššiu ako je v predpise rozpočtu. Občianske združenia ako prijímatelia dotácie z rozpočtu obce nebudú môcť používať obecné zdroje na výdavky v rozpore so zákonom.

Predmetná dotácia vo výške 1.500 eur, ktorá bola v skutočnosti poskytnutá pre futbal mala svoju oporu v rozpočte na rok 2015 len vo výške 1.000 eur, ktorý bol schválený OZ 12. 12. 2014 ešte bývalým vedením obce, čo prejudikovalo zníženú sumu na činnosť. Po určitých formách „nátlaku“, lobingu a presvedčovania zo strany funkcionárov a poslancov, obec nakoniec poskytla sumu 1.500 eur vo výške predchádzajúceho roku, aby sa to zo strany nového vedenia obce neposudzovalo ako likvidačné pre činnosť futbalového klubu, čo bolo schválené zastupiteľstvom a následne upravené rozpočtovým opatrením, ktoré odobril aj audítor vo svojej správe.

Obec poskytla zdroje o jeden deň skôr preto, lebo na účte futbalového klubu už neboli žiadne prostriedky a ich poukázanie bolo nevyhnutné pre účasť a nastúpenie družstva na zápasy v dobrej viere, že poskytnuté zdroje existenčne a morálne stmelia futbalový klub a že obec môže pokračovať v zápasoch vo svojej triede.

Predbežná finančná kontrola nemohla byť zo strany obce realizovaná, pretože vydokladovanie čerpania zdrojov pre FK PD Sklabiňa, ktoré bolo predložené, nespĺňalo ustanovenia zákona o účtovníctve a výdavky neboli diferencované podľa skutočných výdavkov zo zdrojov obce. Zo strany predsedov občianskych združení ešte pretrváva tzv. zvykové právo a určitá forma benevolentnosti voči zúčtovaniu zdrojov poskytnutých obcou, čo je nevyhnutné uviesť na pravú mieru, pretože obec poskytuje verejné zdroje pre dané občianske združenia a musí riadnym a preukazným spôsobom evidovať a viesť účtovníctvo.

Danú účtovnú náležitosť pre poskytovanie dotácií je potrebné ošetriť finančnou smernicou pre obec pri poskytovaní dotácií, ktoré budú zahrnuté do rozpočtu obce a následne poskytnuté prijímateľovi len vtedy, ak prijímateľ dotácie riadne predloží obci a hlavnej kontrolórke obce k žiadosti o dotáciu účtovné výkazníctvo o čerpaní zdrojov obce. V prípade, že takto žiadateľ o dotáciu z rozpočtu obce neurobí, obec mu neposkytne zdroje na činnosť v zmysle rozpočtu, s tým že nie je možné poskytnúť dotáciu vyššiu ako je v predpise rozpočtu. Občianske združenia ako prijímatelia dotácie z rozpočtu obce nebudú môcť používať obecné zdroje na výdavky v rozpore so zákonom.

Vzhľadom k daným skutočnostiam samotný obecný urad a starosta obce pre dodržiavanie zákona a smerníc navrhuje nasledovné odporúčania:

1. Dôslednejšie dodržiavať jednotlivé ustanovenia platného zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite (uvedený zákon nahradil s účinnosťou od 01.01.2016 pôvodný zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov).
2. Dôslednejšie kontrolovať lehoty nadobudnutia účinnosti zmlúv po ich zverejnení.
3. Dôslednejšie sledovať výšku poskytnutých dotácií so schváleným rozpočtom pre daný rok a zabezpečiť riadne dodržanie termínov, rozpočtu a platnosti a účinnosti zmlúv na

poskytovanie dotácií.

4. V zmluvách o poskytnutí dotácie konkrétnejšie uvádzať účel použitia dotácie, pri vyúčtovaní dotácie požadovať aj zhodnotenie činnosti a aktivít financovaných z dotácie. Žiadať o konkrétne vymenovanie a popis použitia dotačných zdrojov, bez ktorých nebudú akceptované žiadosti o dotácie, resp. sa bude vytvárať tlak na zníženie návrhu dotácie na nadchádzajúci rok v návrhu rozpočtu obce.
5. Dôslednejšie kontrolovať použitie dotácie zo strany prijímateľa v súlade so schváleným účelom použitia dotácie.
6. Aktualizovať, resp. prepracovať VZN o poskytovaní dotácii z rozpočtu obce v oblasti zúčtovania dotácii - vypracovať vzor vyúčtovania, špecifikovať doklady predložené k vyúčtovaniu.
7. Bez riadne prevedenej kontroly na strane prijímateľa zo strany hlavnej kontrolórky obce k tej časti v účtovníctve, ktorá sa vzťahuje poskytnutou sumou dotácie na činnosť a bez riadnych záverov, ktoré budú deklarovať účtovnú, obsahovú a účelovú správnosť použitia a vyúčtovania poskytnutých dotačných zdrojov nebude možné schváliť v rozpočte zdroje, uzavrieť zmluvu na poskytnutie dotácie a vôbec poskytnúť dotáciu, kým nebudú splnené predmetné zákonné normy na strane žiadateľa o dotáciu.

Výsledky kontroly a najmä navrhnuté opatrenia a odporúčania majú jasne a konštruktívne zabezpečiť podiel obce na financovaní kultúrnych a športových aktivít občianskych združení pôsobiacich v obci v súlade s príslušnými zákonmi a smernicami a majú zamedziť nehospodárnemu využívaniu verejných zdrojov, prípadne porušovaniu zákonov účtovníctve, daniach a podobne. Podstatou danej kontroly a následného stanoviska starostu obce je prehľadne zabezpečiť financovanie, vedenie účtovníctva, efektívne a ekonomicky využívanie verejných zdrojov, zabrániť manipulácii s účtovnými podkladmi, tvorbe čiernych fondov a zabezpečiť poskytovanie zdrojov len v súlade s navrhovanými opatreniami.

V Sklabini, 17. mája 2016

Stanovisko spracoval: JO, starosta obce